

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

USMERNENIE EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 21. januára 2005,

ktorým sa mení a dopĺňa usmernenie ECB/2001/3 o Transeurópskom automatizovanom expresnom systéme hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (TARGET)

(ECB/2005/1)

(2005/88/ES)

RADA GUVERNÉROV EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY,

PRIJALA TOTO USMERNENIE:

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 105 ods. 2 prvú a štvrtú zarážku,

Článok 1

Usmernenie ECB/2001/3 sa mení a dopĺňa takto:

so zreteľom na Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, a najmä na jeho články 3.1, 12.1, 14.3, 17, 18 a 22,

1. Článok 1 sa mení a dopĺňa takto:

keďže:

a) Nasledujúce definície sa vkladajú so zreteľom na ich abecedné poradie:

(1) Rada guvernérov Európskej centrálnej banky (ECB) 24. októbra 2002 vzala na vedomie niekoľko rozličných alternatív, ktoré centrálnym bankám umožňujú pripojiť sa k TARGET-u inak ako prostredníctvom prepojenia. Ďalej sa rozhodlo, že po pristúpení 10 nových členských štátov k EÚ 1. mája 2004 budú mať centrálné banky týchto členských štátov rovnaké práva a povinnosti týkajúce sa pripojenia k TARGET-u ako ostatné centrálné banky podľa jednej z týchto alternatív. To vyžaduje zmenu a doplnenie usmernenia ECB/2001/3 o Transeurópskom automatizovanom expresnom systéme hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (TARGET) ⁽¹⁾.

„pripojená NCB“ je NCB, ktorej systém hrubého zúčtovania v reálnom čase (RTGS) je pripojený k TARGET-u prostredníctvom NCB poskytujúcej služby;

„nezúčastnené členské štáty“ sú členské štáty, ktoré neprijali jednotnú menu v súlade so zmlouvou;

(2) Ďalšia menšia zmena a doplnenie usmernenia ECB/2001/3 sú potrebné na to, aby sa zohľadnila súčasná prax týkajúca sa prístupu účastníkov k TARGET-u.

„NCB poskytujúca služby“ je NCB: i) ktorej systém RTGS je pripojený k TARGET-u prostredníctvom prepojenia a ii) ktorá poskytuje služby pripojenej NCB na účely spracovania cezhraničných platieb v rámci TARGET-u, čím sa vytvorí dvojstranné spojenie.“

(3) V súlade s článkom 12.1 a článkom 14.3 štatútu usmernenia ECB tvoria neoddeliteľnú súčasť práva Spoločenstva,

b) Vymedzenie pojmu „EHP“ sa nahrádza takto:

„EHP“ je Európsky hospodársky priestor, tak ako je vymedzený v Dohode o Európskom hospodárskom priestore uzatvorenej 2. mája 1992 medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi a členskými štátmi Európskeho združenia voľného obchodu, v znení zmien a doplnení.“

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 140, 24.5.2001, s. 72. Usmernenie naposledy zmenené a doplnené usmernením ECB/2004/4 (Ú. v. EÚ L 205, 9.6.2004, s. 1).

- c) Vymedzenie pojmov „konečnosť“ alebo „konečný“ sa nahrádza takto:

„konečnosť“ alebo „konečný“ znamená, že zúčtovanie platobného príkazu nemožno odvolať, vrátiť alebo zrušiť pripojenou NCB, posielajúcou NCB/ECB, posielajúcim účastníkom alebo akoukoľvek treťou stranou, a to ani v rámci konania v prípade platobnej neschopnosti proti účastníkovi, okrem prípadov nedostatkov v podkladovej transakcii (transakciách) alebo platobnom príkaze (príkazoch), ktoré sú dôsledkom trestných činov alebo podvodného konania (pričom podvodné konanie zahŕňa aj zvýhodňovanie a obchody pod cenu v priebehu podozrivých období v prípade platobnej neschopnosti) za podmienky, že o tomto bolo rozhodnuté v každom jednotlivom prípade príslušným súdom alebo iným orgánom príslušným na riešenie sporov, alebo sú dôsledkom omylu.“

- d) Vymedzenie pojmu „účty medzi NCB“ sa nahrádza takto:

„účty medzi NCB“ sú účty, ktoré každá NCB a ECB, bez toho, aby bol dotknutý článok 4a tohto usmernenia, otvárajú jedna pre druhú v príslušných účtovných knihách na vykonávanie cezhraničných platieb TARGET-u; každý takýto účet medzi NCB sa vedie v prospech ECB alebo NCB, na ktorej meno účet znie.“

- e) Vymedzenie pojmov „nefunkčnosť národného systému RTGS“ alebo „nefunkčnosť TARGET-u“ alebo „nefunkčnosť“ sa nahrádza takto:

„nefunkčnosť národného systému RTGS“, „nefunkčnosť TARGET-u“ alebo „nefunkčnosť“ sú technické ťažkosti, poruchy alebo zlyhania technickej infraštruktúry, resp. počítačových systémov akéhokoľvek národného systému RTGS alebo platobného mechanizmu ECB, alebo pripojení prostredníctvom počítačovej siete na účely prepojenia alebo dvojstranného spojenia alebo v akomkoľvek inom prípade týkajúcom sa národného systému RTGS alebo platobného mechanizmu ECB, prepojenia alebo dvojstranného spojenia, ktoré znemožňujú vykonávať a dokončovať spracovanie platobných príkazov v rámci TARGET-u v ten istý deň; toto vymedzenie sa vzťahuje aj na prípady, keď sa nefunkčnosť vyskytuje súčasne vo viac ako jednom národnom systéme RTGS (napr. z dôvodu poruchy, ktorá sa týka poskytovateľa sieťových služieb),“

- f) Vymedzenie pojmu „stále obchody“ sa nahrádza takto:

„stále obchody“ sú jednoduché úverové obchody a jednoduché sterilizačné obchody poskytované Eurosystemom.“

2. Článok 2 sa nahrádza takto:

„Článok 2

Opis TARGET-u

1. Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase je systém hrubého zúčtovania v reálnom čase pre euro. TARGET sa skladá z národných systémov RTGS, platobného mechanizmu ECB a prepojenia. Systémy RTGS sa môžu k TARGET-u pripojiť prostredníctvom prepojenia alebo prostredníctvom dvojstranného spojenia.

2. Systémy RTGS nezúčastnených členských štátov sa k TARGET-u môžu pripojiť, pokiaľ takéto systémy RTGS spĺňajú minimálne spoločné vlastnosti uvedené v článku 3 a sú schopné spracovávať euro spolu so svojou národnou menou. Akékoľvek pripojenie systému RTGS nezúčastneného členského štátu k TARGET-u podlieha dohode, v ktorej príslušné národné centrálné banky súhlasia s dodržiavaním pravidiel a postupov pre TARGET, ktoré sú uvedené v tomto usmernení (s prípadnými špecifikáciami a úpravami uvedenými v takejto dohode).“

3. Článok 3 sa mení a dopĺňa takto:

- a) V písm. a) ods. 1 sa dopĺňa nový bod v), ktorý znie:

„v) centrálné banky usadené v EÚ, ktorých systémy RTGS nie sú pripojené k TARGET-u.“

- b) Písmeno b) sa nahrádza takto:

„b) Menová jednotka

Všetky cezhraničné platby sú v eurách.“

- c) V písmene c) sa ods. 3 nahrádza takto:

„3. Všetky cezhraničné platby uskutočňované v rámci TARGET-u podliehajú jednotnej cene stanovenej Radou guvernérov ECB a určenej v prílohe III.“

- d) V písmene f) sa ods. 3 nahrádza takto:

„3. Denný úver je založený na zodpovedajúcej zábezpeke. Akceptovateľnou zábezpekou sú tie isté aktíva a nástroje, ako sú stanovené pre akceptovateľnú zábezpeku pre operácie menovej politiky, a podlieha tým istým pravidlám oceňovania a kontroly rizika. Okrem pokladničných správ a subjektov verejného sektora uvedených v článku 3 písm. a) ods. 1 bodoch i) a ii) NCB neakceptuje ako podkladové aktíva žiadne dlhové nástroje emitované alebo garantované účastníkom alebo akýmkoľvek iným subjektom, s ktorým má zmluvná strana úzke prepojenie, ako je vymedzené v článku 1 ods. 26 smernice 2000/12/ES a ako sa uplatňuje na operácie menovej politiky.“

Každá z národných centrálnych bánk nezúčastnených členských štátov, ktorých systémy RTGS sú pripojené k TARGET-u podľa článku 2 ods. 2, môže vytvoriť a viesť zoznam akceptovateľných aktív, ktoré môžu byť použité inštitúciami zúčastnenými na ich príslušnom národnom systéme RTGS pripojenom k TARGET-u na zabezpečenie úverov v eurách poskytnutých takýmito národnými centrálnymi bankami za podmienky, že aktíva na takomto zozname spĺňajú tie isté normy kvality, ako sú stanovené pre akceptovateľnú zábezpeku pre operácie menovej politiky, a podliehajú tým istým pravidlám oceňovania a kontroly rizika. Predmetná národná centrálna banka predkladá takýto zoznam akceptovateľných aktív najprv na schválenie ECB.“

4. Článok 4 sa mení a dopĺňa takto:

a) Názov sa nahrádza takto:

„Úprava cezhraničných platieb uskutočňovaných prostredníctvom prepojenia“.

b) Úvodný odsek sa nahrádza takto:

„Ustanovenia tohoto článku sa uplatňujú na úpravu cezhraničných platieb, ktoré sa uskutočňujú alebo sa majú uskutočňovať prostredníctvom prepojenia.“

c) V písmene b) sa odsek 3 nahrádza takto:

„3. Všetky účty medzi NCB sa vedú v eurách.“

5. Vkladá sa nový článok 4a, ktorý znie:

„Článok 4a

Úprava cezhraničných platieb uskutočňovaných prostredníctvom NCB poskytujúcej služby

Ustanovenia tohoto článku sa uplatňujú na úpravu cezhraničných platieb, ktoré sa uskutočňujú alebo sa majú uskutočňovať prostredníctvom dvojstranného spojenia.

a) Opis pripojenia

Pri uskutočňovaní cezhraničnej platby prostredníctvom dvojstranného spojenia:

— NCB poskytujúca služby sa považuje podľa okolností za prijímajúcu alebo posielajúcu NCB vzhľadom na povinnosti a záväzky súvisiace so spracovaním cezhraničnej platby prostredníctvom prepojenia buď voči posielajúcej, alebo voči prijímajúcej NCB/ECB,

— pripojená NCB sa považuje podľa okolností za prijímajúcu alebo posielajúcu NCB vzhľadom na povinnosti a záväzky súvisiace s pripísaním

v prospech/zaúčtovaním na ťarchu účtu RTGS prijímajúceho/posielajúceho účastníka.

b) Otvorenie a vedenie účtu pre pripojenú NCB

1. NCB poskytujúca služby otvorí vo svojich účtovných knihách účet v eurách pre pripojenú NCB.

2. NCB poskytujúca služby poskytne pripojenej NCB možnosť neobmedzeného a nezabezpečeného úveru.

3. Na uskutočnenie cezhraničných platieb, na ktoré dal pokyn účastník systému RTGS pripojenej NCB, NCB poskytujúca služby zaúčtuje čiastku na ťarchu účtu pripojenej NCB a pripíše danú čiastku v prospech účtu RTGS účastníka systému RTGS národnej centrálnej banky poskytujúcej služby alebo v prospech účtu medzi NCB prijímajúcej NCB/ECB vedeného v NCB poskytujúcej služby. Na uskutočnenie cezhraničných platieb v prospech účastníka systému RTGS pripojenej NCB, NCB poskytujúca služby zaúčtuje čiastku na ťarchu účtu medzi NCB posielajúcej NCB/ECB alebo na ťarchu účtu RTGS účastníka systému RTGS národnej centrálnej banky poskytujúcej služby a pripíše danú čiastku v prospech účtu pripojenej NCB.

c) Povinnosti a záväzky NCB poskytujúcej služby a pripojenej NCB

1. Overovanie

a) Tak pripojená NCB, ako aj NCB poskytujúca služby sú zodpovedné za presnosť a syntax údajov, ktoré si navzájom poskytujú, a dohodnú sa na normách, ktoré sa majú na takéto údaje uplatňovať.

b) Po prijatí platobného príkazu podaného pripojenou NCB, NCB poskytujúca služby bez meškania skontroluje všetky údaje uvedené v platobnom príkaze, ktoré sú potrebné na jeho náležité spracovanie. Ak NCB poskytujúca služby zistí syntaktické chyby alebo iné dôvody na odmietnutie platobného príkazu, takýto platobný príkaz nespracuje a s údajmi a platobným príkazom nakladá v súlade s osobitnými pravidlami, na ktorých sa NCB poskytujúca služby a pripojená NCB dohodnú.

2. Zúčtovanie

a) Na uskutočnenie cezhraničnej platby, na ktorú dal pokyn účastník systému RTGS pripojenej NCB, pripojená NCB zaúčtuje čiastku na ťarchu účtu účastníka svojho systému RTGS a v súlade s podmienkami dohodnutými medzi pripojenou NCB a NCB poskytujúcou služby podá zodpovedajúci platobný príkaz NCB poskytujúcej služby.

b) Akonáhle NCB poskytujúca služby skontroluje platnosť platobného príkazu podaného podľa článku 4a písm. c) ods. 1 bodu b), NCB poskytujúca služby bez meškania:

i) zaúčtuje čiastku na farchu účtu pripojenej NCB
a

ii) pošle pripojenej NCB kladné potvrdenie.

c) Po zaúčtovaní na farchu účtu pripojenej NCB, NCB poskytujúca služby bez meškania pripíše čiastku v prospech účtu RTGS účastníka svojho národného systému RTGS alebo spracuje platobný príkaz prostredníctvom prepojenia v súlade s článkom 4. Keď NCB poskytujúca služby prijme kladné alebo záporné potvrdenie od prijímajúcej NCB/ECB, pošle toto potvrdenie pripojenej NCB.

d) Na uskutočnenie cezhraničnej platby, na ktorú dal pokyn účastník systému RTGS národnej centrálnej banky poskytujúcej služby, v prospech účastníka systému RTGS pripojenej NCB, NCB poskytujúca služby pripíše čiastku v prospech účtu pripojenej NCB okamžite po prijatí takéhoto platobného príkazu. Pripojená NCB potom okamžite pripíše čiastku v prospech účtu účastníka systému RTGS pripojenej NCB.

e) Na uskutočnenie cezhraničnej platby, na ktorú dal pokyn účastník iného systému RTGS pripojenej NCB, ako je systém RTGS národnej centrálnej banky poskytujúcej služby, v prospech účastníka systému RTGS pripojenej NCB, NCB poskytujúca služby po prijatí platobného príkazu od posielajúcej NCB/ECB:

i) vykoná postupy uvedené v čl. 4 písm. d) ods. 1 a v čl. 4 písm. d) ods. 2 bode a);

ii) následne pripíše čiastku v prospech účtu pripojenej NCB a oznámi to pripojenej NCB;

iii) potom pošle posielajúcej NCB/ECB kladné potvrdenie.

Po prijatí oznámenia podľa bodu ii) pripojená NCB okamžite pripíše čiastku v prospech účtu účastníka svojho systému RTGS.

f) NCB poskytujúca služby prijme všetky potrebné opatrenia dohodnuté s pripojenou NCB na zabezpečenie toho, aby všetky informácie a údaje potrebné na pripísanie v prospech účtu účastníka systému RTGS pripojenej NCB boli za každých okolností dostupné pripojenej NCB.

g) Prevádzkové hodiny systému RTGS pripojenej NCB sú v súlade so špecifikáciami stanovenými v prílohe IV.

3. Konečnosť

Konečnosť cezhraničných platieb spracovaných prostredníctvom dvojstranného spojenia sa určuje podľa pravidiel stanovených v článku 4 písm. c) ods. 2 a článku 4 písm. d) ods. 2.

4. Prechod zodpovednosti za vykonanie platobného príkazu

Pri cezhraničných platbách, na ktoré dal pokyn účastník systému RTGS pripojenej NCB, zodpovednosť za vykonanie platobného príkazu prechádza z pripojenej NCB na NCB poskytujúcu služby v momente, keď sa čiastka zaúčtuje na farchu účtu pripojenej NCB vedenom v NCB poskytujúcej služby, a potom prechádza na prijímajúcu NCB/ECB v súlade s článkom 4 písm. e). Pri cezhraničných platbách v prospech účastníka systému RTGS pripojenej NCB prechádza zodpovednosť za vykonanie platobného príkazu z posielajúcej NCB na NCB poskytujúcu služby v momente, keď posielajúca NCB/ECB prijala kladné potvrdenie, ako je uvedené v článku 4a písm. c) ods. 2 bode e) podbode iii).

d) Postup v prípade chýb

Postup vymedzený v článku 4 písm. f) sa uplatňuje na pripojené NCB.

e) Vzťah k poskytovateľovi sieťových služieb

Pripojená NCB je pripojená alebo má prístup k poskytovateľovi sieťových služieb. Ak pripojená NCB utrpí stratu následkom porušenia príslušných pravidiel, je na pripojenej NCB, aby voči poskytovateľovi sieťových služieb uplatnila nárok na náhradu škody, pričom pripojená NCB uplatní nárok priamo u poskytovateľa sieťových služieb.

f) Informácie pre účastníkov

Všetky NCB informujú účastníkov svojich systémov RTGS, že kladné potvrdenie vydané NCB poskytujúcou službu v súvislosti s cezhraničnými platbami v prospech účastníkov systému RTGS pripojenej NCB potvrdzuje pripísanie v prospech účtu pripojenej NCB vedeného v NCB poskytujúcej služby, ale nepotvrdzuje pripísanie v prospech účtu prijímajúceho účastníka vedeného v pripojenej NCB. Pokiaľ je to potrebné, národné centrálné banky zodpovedajúco zmenia a doplnia svoje národné pravidlá RTGS.“

6. Článok 8 sa mení a dopĺňa takto:

a) V odseku 1 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) Kompenzačný systém TARGET sa vzťahuje na všetky národné systémy RTGS (bez ohľadu na to, či sú tieto systémy pripojené k TARGET-u prostredníctvom prepojenia alebo prostredníctvom dvojstranného spojenia) a na platobný mechanizmus ECB (ďalej len EPM) a je dostupný pre všetkých účastníkov TARGET-u (vrátane účastníkov TARGET-u národných systémov RTGS zúčastnených členských štátov, ktoré nie sú protistranami operácií menovej politiky Eurosystému a účastníkov TARGET-u národných systémov RTGS nezúčastnených členských štátov) v súvislosti so všetkými platbami TARGET-u (bez rozlišovania medzi domácimi platbami a cezhraničnými platbami). V súlade s podmienkami, ktoré upravujú používanie EPM a ktoré sú dostupné na internetovej stránke ECB (www.ecb.int) a z času na čas sa aktualizujú, kompenzačný systém TARGET sa neuplatňuje na zákazníkov EPM.“

b) V odseku 1 sa vkladá nové písm. c)a, ktoré znie:

„c)a Na účely článku 8 ods. 1 písm. c) bodu (ii) sa NCB poskytujúca služby nepovažuje za tretiu stranu.“

c) V odseku 1 sa dopĺňa nové písmeno f), ktoré znie:

„f) Ak pripojená NCB nemôže spracovať cezhraničné platby z dôvodu nefunkčnosti systému RTGS národnej centrálnej banky poskytujúcej služby, NCB poskytujúca služby sa vo vzťahu k takýmto platbám považuje za nefunkčnú NCB.“

7. Článok 9 sa nahrádza takto:

„Článok 9

Vyššia moc

NCB/ECB nenesú žiadnu zodpovednosť za nedodržanie tohto usmernenia v rozsahu a do tej doby, pokiaľ nie je možné plniť povinnosti vyplývajúce z tohto usmernenia

alebo plnenie takýchto povinností je pozastavené alebo odložené v dôsledku udalosti vyplývajúcej z dôvodu alebo príčiny, ktoré sú mimo ich kontroly (vrátane, okrem iného, zlyhania alebo nefunkčnosti zariadenia, pôsobenia vyšších síl, prírodných katastrof, štrajkov alebo pracovných sporov); za podmienky, že týmto nie je dotknutá povinnosť prevádzkovať záložné zariadenia požadované týmto usmernením, napriek výskytu udalosti vyššej moci vykonávať, pokiaľ je to možné, postupy na zvládanie chýb uvedené v článku 4 písm. f) a v článku 4a písm. d) a počas výskytu takejto udalosti vynakladať všetko možné úsilie na zmiernenie jej účinkov.“

8. V článku 10 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. V prípade takéhoto sporu medzi NCB alebo medzi NCB a ECB sa vzájomné práva a povinnosti v súvislosti s platobnými príkazmi spracovávanými prostredníctvom TARGET-u a všetky ostatné záležitosti uvedené v tomto usmernení riadia: i) pravidlami a postupmi uvedenými v tomto usmernení a jeho prílohách a ii) pri sporoch, ktoré sa týkajú cezhraničných platieb, podporne právom členského štátu, v ktorom má prijímajúca NCB/ECB sídlo.“

9. Príloha IV sa nahrádza textom uvedeným v prílohe k tomuto usmerneniu.

Článok 2

Toto usmernenie nadobúda platnosť 25. januára 2005.

Uplatňuje sa od 7. marca 2005.

Článok 3

Toto usmernenie je určené národným centrálnym bankám zúčastnených členských štátov.

Vo Frankfurt nad Mohanom 21. januára 2005

Za Radu guvernérov ECB

prezident ECB

Jean-Claude TRICHET

PRÍLOHA

„PRÍLOHA IV

PREVÁDZKOVÉ HODINY TARGET-u

TARGET, a teda aj NCB a národné systémy RTGS zúčastnené na TARGET-e alebo k nemu pripojené, uplatňujú tieto pravidlá pre prevádzkový čas.

1. Referenčným časom pre TARGET je „čas Európskej centrálnej banky“ vymedzený ako miestny čas v mieste sídla ECB.
2. TARGET bude mať jednotné prevádzkové hodiny od 7.00 do 18.00 h.
3. Predčasné otvorenie pred 7.00 h sa môže uskutočniť po zaslaní predchádzajúceho oznámenia Európskej centrálnej banke:
 - i) z domácich dôvodov (napr. na účely umožnenia zúčtovania obchodov s cennými papiermi, na účely zúčtovania zostatkov systémov čistého zúčtovania alebo zúčtovania iných domácich transakcií, ako sú napr. dávkové transakcie zasielané z NCB do systémov RTGS počas noci), alebo
 - ii) z dôvodov, ktoré sa týkajú ESCB (napr. v dňoch, keď sa očakávajú výnimočné objemy platieb alebo na zníženie rizika devízového zúčtovania pri spracovaní eurovej strany devízových obchodov týkajúcich sa ázijských mien).
4. Ukončenie zasielania zákaznických platieb (tak domácich, ako aj cezhraničných⁽¹⁾) je jednu hodinu pred bežným zatváracím časom TARGET-u; zostávajúci čas sa využije iba na medzibankové platby (tak domáce, ako aj cezhraničné⁽²⁾) na prevod likvidity medzi účastníkmi. Zákaznícke platby sú vymedzené ako platobné správy vo formáte MT100 alebo ekvivalentné vnútroštátne formáty správ (ktoré by využívali formát MT100 pre cezhraničný prenos). O ukončení zasielania domácich platieb o 17.00 h rozhodne každá NCB v spolupráci so svojim bankovým sektorom. Navyše NCB môžu pokračovať v spracovaní domácich zákaznických platieb, ktoré boli v poradi o 17.00 h.

⁽¹⁾ Ukončenie zasielania cezhraničných zákaznických platieb účastníkom systému RTGS pripojenej NCB prostredníctvom NCB poskytujucej služby je 16:52:30.

⁽²⁾ Ukončenie zasielania cezhraničných medzibankových platieb účastníkom systému RTGS pripojenej NCB prostredníctvom NCB poskytujucej služby je 17:52:30.“